

Títol de la tesi doctoral:

**Modernització i pervivència de la
vila rural com a subjecte històric
durant el segle XX:**

**Les festes de Sant Antoni i el cant de
l'argument a la vila d'Artà a Mallorca.**

**Universitat de Barcelona.
Facultat de geografia i història.
Departament d'Història Contemporània.
Món Contemporani: Bienni 2000-2002**

Doctorand: Antoni Vives Riera.

Directors: Mary J. Nash Bladwin
Andreu Mayayo Artal

Epíleg

No podem cloure el present text monogràfic de la nostra tesi doctoral sense fer una darrera referència a les nostres hipòtesis centrals de partida que han guiat en tot moment la nostra feina de recerca. Si abans de començar la investigació ens interrogàvem sobre la validesa de la tradició dels arguments i les festes de Sant Antoni en general, com a mecanismes de reproducció de la subjectivitat històrica d'Artà com a vila rural; no hi ha dubte que el material empíric generat en el sí de la nostra investigació confirma les nostres hipòtesis inicials. Pensam que la nostra recerca i les nostres anàlisis demostren sobradament que al llarg del segle XX —almanco fins als anys seixanta i setanta— els arguments han estat un capital simbòlic i una eina de poder del qual ha disposat la població d'Artà en general, per construir de manera mínimament autònoma el coneixement sobre el seu entorn social i d'aquesta manera donar significat a la seva experiència col·lectiva. Només així s'han pogut configurar una veu col·lectiva i una identitat local comú a partir de les quals es pot pensar que l'acció col·lectiva ha estat possible.

Així mateix, en el curs de la nostra investigació també hem observat certs indicis que ens fan pensar en un debilitament cap als anys seixanta i setanta de la tradició dels arguments i de la seva funcionalitat com a mecanisme de reproducció de la subjectivitat històrica de la vila d'Artà. No hi ha dubte, que durant la segona meitat del segle XX la tradició dels arguments ha experimentat una dinàmica de canvi intens i accelerat. No sabem fins a quin punt això pot voler dir que els arguments han deixat de ser la veu col·lectiva de la vila d'Artà en qualche moment de la història amb posterioritat als anys setanta. En aquest sentit, ens hauríem de demanar per l'evolució de la tradició dels arguments a partir d'aquesta època, d'aquest punt cronològic en el qual hem tallat la nostra investigació. Igualment pensam que, per fer front a una investigació d'aquest tipus, podrien ser molt útils els suggeriments en l'àmbit teòric i conceptual als quals ens ha conduït la nostra feina empírica, tenint en compte conceptes com transculturalitat, transmodernitat o les noves definicions d'allò que és rural i tradicional.

Per altra banda, una de les principals conclusions a les quals hem arribat en la nostra investigació és la rellevància de les relacions de poder de "lloc" a l'hora d'entendre la reproducció de la vila rural com a subjecte històric i col·lectiu pagès. Hem vist com la significació col·lectiva de l'experiència compartida de perifèritat territorial —subalternitat de "lloc"— ha estat clau en la reproducció de la subjectivitat històrica de la vila d'Artà. Respecte a això, pensam que seria interessant aprofundir en el coneixement de la relació entre les condicions de subalternitat territorial en principi "objectives" que ha experimentat la població de les viles rurals, i les seves percepcions subjectives de tot plegat. Més interessant pensam que seria contrastar la construcció del coneixement sobre el camp i les viles rurals feta des dels aparells institucionals de matriu urbana i la significació de l'experiència que els col·lectius pagesos han generat de forma fins a cert punt autònoma. Això implicaria l'estudi sistemàtic de les formacions discursives en el marc de les quals s'ha alteritzat a la població pagesa —als habitants dels territoris perifèritats— i s'han generat dispositius de disciplina i subordinació que han recaigut sobre aquesta mateixa població.

Un altra punt en el qual seria interessant aprofundir són les relacions entre els processos de construcció d'identitats subjectives a través de certes tecnologies socials i culturals, i les decisions d'acció col·lectiva per part de la multiplicitat de subjectes històrics existents. Es tracta per exemple d'ampliar els nostres coneixements entorn a les relacions dels processos de construcció de la identitat local artanenca a través de la tradició dels arguments i el ritual de les festes de Sant Antoni, amb l'acció col·lectiva empresa per la població d'Artà com a subjecte històric. Això implicaria l'estudi sistemàtic de les pràctiques socials que els veïnats i veïnades d'Artà han dut a terme al llarg del segle XX, ja sigui per resoldre els problemes de la seva vida quotidiana o en casos més extraordinaris de mobilització col·lectiva. Així mateix, hem vist com el nostre estudi sobre els mecanismes i els procediments a partir dels quals s'ha reproduït la vila d'Artà com a subjecte històric, ja ens ha ofert prou evidències que poden ser adoptades com a claus interpretatives a l'hora d'explicar l'acció col·lectiva de la pagesia, per exemple en la reproducció del patronatge polític, o en l'aparició de moviments socials d'esquerres de sensibilitat ecològica i reivindicació de la diferència cultural davant els estats-nació institucionalment constituïts.